

Opgave 3 Criminele loopbaan

Inleiding

In 2006 verscheen op www.kennislink.nl een artikel over een onderzoek naar recidivisten met als titel 'Ook doorgewinterde criminelen kunnen veranderen.' De onderzoekers Paul Nieuwbeerta en Arjan Blokland bouwden een dataset op met gegevens over criminele loopbanen in de periode 1977-2003. Daarmee kan de recidive van crimineel gedrag op de lange termijn, de aard van de gepleegde delicten en het effect van bepaalde levensgebeurtenissen op de recidive worden onderzocht. De belangrijkste boodschap die uit de analyses naar voren komt, is dat er ruimte voor verandering in gedrag blijkt te zijn.

bron: Laura Vlasblom – Ook doorgewinterde criminelen kunnen veranderen. Kennislink.nl, 10 januari 2006

Het eerste gedeelte van het verslag van het onderzoek gaat over de mate van recidive. Voor ruim een derde van de daders geldt dat zij tijdens de adolescentie een piek in crimineel gedrag vertonen, waarna de veroordelingsfrequentie afneemt.

Voor de piek in crimineel gedrag in de adolescentieperiode zijn verschillende verklaringen mogelijk waaronder sociaalpsychologische verklaringen die verband houden met de invloed van de groep op crimineel gedrag.

- 2p **24** Geef een sociaal-psychologische verklaring voor de kans dat adolescenten in groepsverband eerder crimineel gedrag vertonen.

Het blijkt dat slechts een zeer klein gedeelte van de onderzoeksgroep na de adolescentiefase recidiveert. Over deze groep wordt in het artikel gezegd: "Anders dan je zou verwachten, blijkt dat deze kleine groep niet door gewelddadige criminaliteit, maar eerder door vermogensdelicten wordt gekarakteriseerd." Burgers hebben in het algemeen een beeld van criminaliteit dat niet strookt met de werkelijkheid. Als verklaring voor het vertekende beeld wordt vaak verwezen naar de berichtgeving over criminaliteit.

- 2p **25** Leg uit hoe de berichtgeving door de massamedia over criminaliteit kan bijdragen aan een vertekend beeld van criminaliteit bij burgers.

Het onderzoek van Blokland geeft sterke aanwijzingen dat achter dit persistente dadertype vaak een drugsverslaving schuilgaat. Hij vraagt zich af hoe je als samenleving met dit gegeven moet omgaan. "Amerikaanse onderzoekers vragen ons op congressen waarom mensen die zo vaak worden veroordeeld, niet voor langere tijd in de gevangenis belanden, zoals in Amerika zou gebeuren. Hier worden mensen relatief veel minder zwaar en lang gestraft, juist omdat het van die relatief eenvoudige vermogensdelicten zijn. Amerikanen vinden dat vreemd, maar je zou je ook kunnen afvragen waarom in Amerika dit type daders zo lang de gevangenis in gaat. Het lijkt immers of we hier te maken hebben met een medisch of gezondheidsprobleem – een conditie waar mensen misschien wel op een andere manier aan geholpen moeten worden dan door een langdurige gevangenisstraf. Dus wat vreemd is, hangt maar net af van welke bril je opzet."

De Amerikaanse samenleving kenmerkt zich kennelijk door een andere opvatting over straffen en het strafrecht dan de Nederlandse samenleving. In het denken over straffen zijn twee denkrichtingen te onderscheiden: de Klassieke School en de Moderne Richting.

- 4p **26** Leg uit bij welke denkrichting de Amerikaanse opvatting beter past en bij welke denkrichting de Nederlandse opvatting.

“Het onderzoek naar de effecten van bepaalde levensomstandigheden heeft een leuke uitkomst opgeleverd: in de steekproef vermindert trouwen de kans om veroordeeld te worden met de helft!

Het positieve nieuws schuilt vooral in de bevinding dat dit trouweffect ook geldt voor de groep met een vroege start in delinquentie en de daarmee vaak samenhangende lange criminele loopbaan. Deze groep die je bij voorbaat als hopeloos zou bestempelen, blijkt toch een vermogen tot verandering in zich te hebben.” (*artikel van Laura Vlasblom*)

Bovenstaande conclusie is in lijn met een sociologische theorie over oorzaken van crimineel gedrag.

- 3p **27** Verklaar met behulp van deze sociologische theorie dat trouwen de kans op crimineel gedrag aanzienlijk verkleint. Vermeld eerst de naam van deze theorie.